

B.R.S. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April- 2019 (New Course)
GUJARATI (ELE-8)

Time: 2:30 Hours**Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ ગદ્યખંડનું વિવિરણ કરતી વખતે મહત્વની કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ તે વિગતે જણાવો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૧ નીચેના ગદ્યખંડનું વિવિરણ કરો.

“ધર્મના નામે જગતમાં જેટલા યુદ્ધો, લડાઈઓ, ઝઘડાઓ થયા છે, તેટલાં અન્ય કશાએનામે થયાં નથી. ધર્મ એટલે શું, એ ભાગ્યે જ યથાર્થ અર્થમાં જગતને, જગતના સામાન્ય જન સમાજને સમજાયુ હશે! બાહ્યાચાર કાંઈ ધર્મ નથી, સાંપ્રદાયિકતા પણ ધર્મનથી. સંગઠીત થઈને સરખો વેશ ધારણ કરવો કે સરખી ક્રિયા કરવી તે પણ ધર્મ નથી. ધર્મ, મનુષ્યને અગ્નિદાહ દેવામાં કે કબ્રસ્તાનમાં દાટવામાં જ ચરિતાર્થ થતો નથી. બાહ્ય પરંપરા સાથે ધર્મને કોઈ સંબંધ નથી. ધર્મ કોઈનો ધિક્કાર કરવાનું ક્યારેય શીખવતો નથી. ખરો, ધર્મ રહદય – ધર્મ છે. માટે ધર્મ બહાર નથી, અંદર છે. ધર્મ એ અનુભવનો વિષય છે.”

-દાદા ધર્માધિકારી

પ્રશ્ન-૨ સંક્ષેપીકરણ એટલે શું? તે જણાવી ગદ્યખંડનું સંક્ષેપીકરણ કરતી વખતે કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ તે જણાવો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ નીચેના ગદ્યખંડનું ત્રીજા ભાગ જેટલું સંક્ષેપીકરણ કરી અને તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

“અમુક સદ્ગુણો અને સિદ્ધાંતોને વળગી રહો. જીવનમાં કદી તેમનો ત્યાગ કરો નહિ. તેઓ જ તમારા મિત્રો અને મદદગાર બનશે. આથી તમારી પ્રગતિ થઈ છેવટે શાશ્વત સુખ અને સફળતા પ્રાપ્ત થશે. આ સદ્ગુણોને અમલમાં મૂકવા માટે દૃઢ નિશ્ચય કરો અને તે માટે અંગત ડાયરી રાખો. તમારી રોજની વર્તણૂક અને પાણીની નોંધ રાખો. આથી તમારો વિકાસ થાય છે કે નહિ તેનો ખ્યાલ આવશે. તમારી ભૂલો નજરે પડશે જે તમે સુધારી શકશો. ડાયરી મિત્રની ગરજ પૂરી પાડી તમારી નિર્બળતા

બતાવી તમને નમ્ર બનાવશે. રોજ ઈશ્વરની પ્રાર્થના કરો અને તેને આંતરિક બળ અને દોરવણી આપવા માટે વિનંતી કરો. આથી આત્મબળ અને સદ્ગુણોમાં વૃદ્ધિ થશે. આદર્શ મહાત્માઓના જીવનચરિત્ર અને ઉપદેશોમાંથી પ્રેરણા મેળવી તે અનુસાર તમારું જીવન ઘડતર કરો. તમારું મન કદી આળસુ કે શૂન્ય બનશે નહિ. ઉમદા જીવન માટે સાચા વિચાર ચાવીરૂપ છે.”

પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫)

- (1) કર્મધારય સમાસ
- (2) તત્પુરુષ સમાસ
- (3) બહુવ્રીહિ સમાસ
- (4) ઉપપદ સમાસ
- (5) દ્રવ્ય સમાસ

પ્રશ્ન-૪ ગુજરાતી ભાષામાં વપરાતા મહત્વના વિરામ ચિન્હોના નામ જણાવી ‘પૂર્ણ વિરામ’, ઉદ્ગારવાચક અને ‘અત્પવિરામ’ વિશે ઉદાહરણ આપી સમજાવો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ ‘અર્ધવિરામ’, ‘ગુરુવિરામ’ અને ‘પ્રશ્નાર્થ’ ચિન્હ વિશે વિગતે સમજાવો.

પ્રશ્ન-૫ નીચેના રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. (૧૦)

- (1) હોઠ પીસવા
- (2) બે પાંદડે થવું.
- (3) ઘોંસરી ઉપાડવી
- (4) આંખો પહોળી થવી
- (5) ગળ થૂથીમાં મળવું

અથવા

પ્રશ્ન-૫ નીચેની કહેવતોનો અર્થ સમજાવો.

- (1) એક સાંધીએ ત્યાં તેર તૂટે
- (2) ઉતાવળે આંબા ન પાકે
- (3) પારકીમાં જ કાનવીંધે
- (4) શેઠની શિખામણ ઝાંપા સુધી
- (5) બાંધી મૂઠી લાખની
